

Bevaka bortavarandes rätt

God man kan behövas för att bevaka okänd arvinges eller känd arvinges på okänd ort rätt i dödsbo eller i övrigt bevaka bortavarandes rätt eller förvalta bortavarandes egendom¹.

God man enligt denna bestämmelse kan också förordnas för att företräda den som genom testamente eller annan rättshandling framdeles kommer att bli ägare till viss egendom, t.ex. ofödda barn.

Ansökan om förordnande av god man/anmälan om behov av god man

Ansökan görs i regel av make, sambo eller närmaste släktingar.

Anmälan om behov av god man får göras av den som har ett dödsbo i sin vård. Överförmyndaren förordnar en god man när behovet blivit känt utan någon ytterligare prövning. Om ingen annan arvinge än Allmänna arvsfonden finns i riket, utser Kammarkollegiet en god man som ser till att bouppteckning förrättas.

Om det i boutredningen framkommer att det finns kända arvingar som är bortavarande eller till namn okända arvingar på okänd ort, i riket eller utomlands, kan god man enligt föräldrabalken förordnas.

Om det *saknas tillgångar i ett dödsbo* eller om boets tillgångar endast täcker begravningskostnader och därmed sammanhängande utgifter, kan det finnas skäl att göra en dödsboanmälan hos socialnämnden där den avlidne var folkbokförd.

Om det i boutredningen hos kommunens dödsboenhet framkommer att det finns kända arvingar som är bortavarande eller till namn okända arvingar på okänd ort, i riket eller utomlands, ska inte någon god man för dessa förordnas, om boet saknar tillgångar.

Uppgift om bortavarande eller okända arvingar bör i stället tecknas på dödsboanmälan.

Kompetens hos den gode mannen

Förutom de allmänna kraven på god man i föräldrabalken kräver uppdraget sakkunskap som inriktar sig på boutredning och arvsrätt.

Om den avlidne har tillkännagett vem han eller hon önskar som god man, ska detta följas, om han eller hon inte är olämplig. Testamentsexekutor kan också vara god man.

Uppdraget

Om det är fråga om en *försvunnen* person, fungerar gode mannen som ställföreträdare i de vardagliga situationerna; tar hand om ekonomin och ser till den försvunnes egendom.

Är det fråga om att *bevaka bortavarandes rätt i dödsbo* ska god man

- Delta i boutredning och arvskifte, *se infobladet Bevaka rätt i dödsbo*
- *Se till* att eftersökning av den bortavarande görs under boutredning

¹ Se 11 kap. 3 § föräldrabalken.

- Var sjätte månad från bouppteckningen förrättades redogöra för överförmyndaren om anledningen till att boet inte skiftats eller avtal om sammanlevnad i oskiftat bo inte träffats
- Förvalta den egendom som kan ha tillkommit den bortavarande på grund av arv
- Bevaka vad som händer, t.ex. om arvskungörelse utfärdas av tingsrätten. Gode mannen ska dock *inte* arbeta parallellt med tingsrätten.

Kopia av kungörelse ska skickas in till överförmyndaren.

- Se till att den rätt det är fråga om hålls vid liv

Observera att överförmyndarnämndens samtycke till ev. arvskifte i regel ska inhämtats.

Redovisning

Om det finns egendom att förvalta, ska en *årsräkning* lämnas före den 1 mars varje år tills det inte finns någon egendom kvar att förvalta. När den rätt som bevakas är preskriberad, redovisas uppdraget med en *sluträkning* samt *bevis om arvsrättspreskription* från tingsrätten.

Entledigande och arvode

I samband med redovisning av uppdraget (årlig eller slutlig), ska gode mannen begära sitt entledigande och ge in ev. arvodesbegäran.

Upphörande

Uppdraget upphör:

- Om en försvunnen person konstateras avliden
- Om den bortavarande återvänder
- När den egendom som förvaltats har förbrukats (i regel av gode mannens arvode)
- Efter 5 år från dagen för arvs kungörelse som utfärdats av tingsrätten, då rätten till arv preskriberas
- Efter 10 år, när allmän arvsrättspreskription trätt i funktion